

Regionların sosial-iqtisadi inkişafının təşviq edilməsi

№ 58 (2239) 5 iyun 2021-ci il

Azərbaycan Respublikasının
Medianın İnkişafı Agentliyi

Azərbaycanın Qarabağ bölgəsinin dilbər guşələrindən biri də Bərdə rayonu-
dur. Tariximizin önəmli səhifələrindən birini təşkil edən Bərdənin həm coğrafiyası, həm ekologiyası, həm də qədim yaşayış məskəni kimi zaman-zaman diqqət mərkəzində olması danılmaz bir gerçəkdir. Əgər Bərdənin tarixini qısa bir ekskursiya etsək, onda görürük ki, qədim Bərdə eramızdan əvvəl 4-5-ci əsrlərdən üzü bəri yol gələn bir

rusların hücumu və onların işğalını əks etdirən izlər də ortaya düşüb. Burada tapılan pul vahidləri, yeni sikkələr göstərir ki, Bərdədə ticarət də geniş inkişaf etmiş və müxtəlif ölkələrin pul vahidlərindən burada istifadə olunmuşdur. Biz Bərdə tarixinin müxtəlif dövrlərini araşdıran alimlərimizin, tarixçilərimizin fikirlərinə söykənərək deyə bilərik ki, Bərdə 7-9-cu əsrlərdə eni, uzunluğu 5-6 km olan və möhtəşəm qala divarları ilə əhatə edilmiş bir şəhər ol-

da onu göstərir ki, Bərdə rayon İcra Hakimiyyəti və onun komandası ölkə prezidentinin tələb və tapşırıqlarını vicdanla, məsuliyyətlə yerinə yetirirlər.

Ölkəmizdə aparılan uğurlu islahatların sırasında Bərdədə görülən işlərin də öz forma və məzmunu var. Belə ki, şəhərdə tikilən və öz arxitekturası ilə diqqəti çəkən hər bir bina özü-özlüyündə şəhərin gözəlliyinə əlavə edilən uğurlu bir memarlıq nümunəsidir. Deməli, məsuliyyətlə aparılan

Bərdə necə gözəl, necə qəşəngdi

insan məskənidir. Hətta tarixi mənbələrin vəraqələrində bu insan məskəninin diqqətçəkən dünyanın müxtəlif bölgələri ilə əlaqəsi olan bir şəhər olduğunu oxumaq, öyrənmək mümkündür. Yeni, dövrün səyahətləri, tacirləri, sərkərdələri həmişə Bərdəyə marağ göstərmiş və nəticədə də Bərdə təkca tarixin özündə yox, həm də tarixi ədəbiyyatda öz ifadəsini tapmışdır.

Azərbaycanın ilk insan məskənlərindən olan Bərdə şəhər ərazisində bu gün də xarabalıqların qalıqları qalmaqdadır. Burada aparılan arxeoloji qazıntılar zamanı tapılan və alimlərin diqqətini çəkən maddi-mədəniyyət nümunələri, eləcə də ocaq yerləri, quyular, təndirlər, yanaşı tikilmiş evlərin qalıqları sübut edir ki, Bərdə dövrün önəmli şəhərlərindən biri olmuş və burada kifayət qədər insan məskunlaşmışdı. Aparılan qazıntıların verdiyi bilgiyə görə, hətta 943-cü ildə Bərdəyə

muşdur. Onun dəmir darvazaları o qədər möhtəşəm və möhkəm olub ki, düşmən hücumu zamanı onları aşmaq son dərəcə çətin imiş. Hətta bəzi mənbələr göstərir ki, möhkəm qorunan bu qalaya hücumlar, işğallar zamanı qonşu ərazilərdən də pənah gətirənlər olubdu. Yeni Bərdə bir sığınacaq yeri kimi alınmaz sayılıb. Zaman göstərir ki, həqiqətən Bərdə ərazisində aparılan döyüşlər, işğallar zamanı düşməne qalını işğal etmək çox baha başa gəlib. Təbii ki, həmin dövrün qaranlıq səhifələri də kifayət qədərdir və alimlərimiz, xüsusilə arxeoloqlarımız bununla bağlı böyük işlər görürlər.

Bu gün müstəqil Azərbaycan tarixinin bir parçası olan Bərdənin tarixi nə qədər önəmli olsa da, o tarixi yaşatmaq, inkişaf etdirmək və Bərdənin min illikləri aşan şöhrətini daha yüksəklərə qaldırmaq üçün Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyevin imzaladığı "Regionların İnkişafına Dair Dövlət Proqramı"

na dair sərəncama əməl etmək zənnimcə, həmin böyük işlərin bir vəsiləsi olar. Belə ki, Bərdə rayon öz münbət torpaqları, diqqətçəkən coğrafiyası ilə kənd təsərrüfatının inkişaf etdirilməsinə hər zaman uyğun sayılır və bir kənd təsərrüfatı rayonu olaraq Bərdədə sovet dönməndə pambıqçılığın, bostan, tərəvəz məhsullarının, heyvandarlığın inkişafı üçün potensial imkanları ilə həmişə seçilibdir.

Sovet dönməninin insanları Bərdə pambıqçılarının qazandığı şöhrəti zaman-zaman yaddaşlarında yaşadıblar və bu gün də Bərdədə aparılan böyük tikinti-quruculuğu, kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalı sahəsində atılan addımlar məhz həmin illərin uğurlu davamı hesab olunur. Doğrudur, torpaqlarımızın işğalı dövründə cəbhəyən bölgə olan Bərdə rayonu da ciddi sınaqlarla üz-üzə qaldı. Həmin vaxt düşmənin Bərdəyə atdığı mərmilər böyük tələfat və dağıntılara səbəb olsa da, Bərdə sakinləri öz doğma ocaqlarını tərk etmədilər. Əksinə, onlar öz rayonlarının sosial və təsərrüfat həyatlarını davam etdirməyə, əkinçiliyin, tikinti-quruculuğun tempinin artırılmasına üstünlük verdilər. Çünki bu rayonda əsas təsərrüfat sahəsi əkinçilik hesab olunur. Bununla paralel olaraq Bərdədə həm də mədəniyyət də inkişaf etdirilir. Bu gün Bərdə ərazisində dənli bitkilərin yetişdirilməsi və ondan əldə olunan gəlir rayonun iqtisadi göstəriciləri sırasında ön yerdədir. Bərdə sakinləri özləri ilə bərabər işğal zama-

nı burada məskunlaşmış qaçqın və köçkünlərin də həyat səviyyəsinin yüksəldilməsi üçün xeyli işlər gördülər. Demək olar ki, Bərdədə uğurla həyata keçirilən aqrar islahatların nəticəsində bu rayonda sahibkarlığın, fermer təsərrüfatının Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətlərin inkişafına geniş imkan yaradılır. Statistika göstərir ki, bu gün Bərdədə 300-dən artıq kəndli fermer təsərrüfatı fəaliyyət göstərir. Həmin təsərrüfatların hər biri ayrı-ayrılıqda həm iş yeri, həm də istehsal sahəsidir. Deməli, görülən işlər rayon sakinlərinin maddi durumunun yüksəlməsinə, sosial rifahlarının daha da önə çıxmasına şərait yaradır.

Bu gün Bərdədə sakinlərin istehsal etdiyi bostan, tərəvəz məhsullarından gələn gəlir də həm ailə büdcəsinin, həm də rayon büdcəsinin xeyli hissəsini təşkil edir. Adamlar fərqli qaydada ölkə prezidenti, cənab İlham Əliyevin Azərbaycanın bütün bölgələri kimi, Bərdəyə də böyük diqqət və qayğısını açıq-aşkar hiss edirlər və bundan məmnunluq duyurlar. Faktiki olaraq Bərdə şəhərində aparılan yenidənqurma, tikinti-bərpa, yeni sosial obyektlərin say və keyfiyyət artımı bu qədim məkanın mənzərəsini köklü surətdə dəyişir. Demək olar ki, Bərdədə qısa müddətdə ayrılan hər kəs geriye qayıdanda şəhərin necə dəyişdiyini, necə gözəlləşdiyini dərhal hiss edir. Bu

tikinti işləri şəhərin mənzərəsinə xələl gətirmir, əksinə onu daha da gözəlləşdirir. Digər tərəfdən, şəhərdə küçələrə, səkilərə göstərilən münasibət də ürəkəçandır. Çünki həmin yollarda hərəkət həm abadlığını, həm davamlılığını, həm də ölçülərinə görə hər zaman müsbət qiymətə layiq görülüb. Elə bu gün də Bərdənin sakinlərindən bir-birinə hopmuş, bir-birinin içərisində yenidən öz gözəlliyinə qovuşmuş iki şəhərin - yeni, köhnə və yeni Bərdənin mənzərəsini göz önünə gətirəndə Azərbaycanın bu guşəsinin inkişafının canlı şahidinə çevrilirik.

Görürük ki, Bərdədə yeni iş yerlərinin açılması, kənd təsərrüfatı, sənaye sahələrinin inkişaf etdirilməsi üçün yaradılmış şərait Bərdənin zəhmətkeş sakinlərinin ixtiyarındadır. Deməli, Bərdəni daha da gözəlləşdirmək, sakinlərin maddi imkanını daha da artırmaq üçün ölkə prezidentinin qarşıya qoyduğu tapşırıqlara məsuliyyətlə əmək etmək, burada işə yaradıcı yanaşmaq əsas vəzifə olmalıdır. Məhz bu cür yanaşanda uğurlar da artır, gözəllik də göz oxşayır. Zaman göstərir ki, bu gün Bərdədə çalışanlar bu ərazinin daha gözəl olmasına və həm də bolluq ünvanına çevrilməsi üçün vicdanla çalışırlar. Bu da o deməkdir ki, Bərdənin önündə daha gözəl günləri var.

Əbülfət MƏDƏTOĞLU

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ

MEDIANIN İNKİŞAFI AGENTLİYİNİN MALİYYƏ YARDIMI İLƏ

ƏDALƏT •

5 iyun 2021-ci il